

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
LEANDRE BASANTA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

UNA COMARCA AMB MOLT
D'ESPERIT EMPRENEDOR

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.cat

AL PEU DEL CANÓ

Sense
cobertura
(2)

Osona innova

A Manlleu, capital del Ter, la setmana passada vaig assistir al lliurament dels premis Innovacat (www.premisinnovacat.com). En aquesta segona edició han estat 36 els projectes presentats per empreses que neixen i per empreses que creixen a la comarca d'Osona. Amb el patrocini de les empreses Bon Preu, Fundició Dúctil Benito i Girbau, la majoria dels projectes presentats destaquen per la seva qualitat i abasten diversos sectors d'activitat: noves tecnologies aplicades a la formació empresarial, reproducció assistida per al sector ramader, nous aïllaments i fibres vegetals per a la construcció, recuperació de residus de fusta, tecnologia làser, disseny de vestits de núvia, seguretat alimentària, aromes i olors, serveis ambientals... a la comarca d'Osona l'esperit empenedor hi està molt arrelat històricament, i aquests premis són una mostra del seu dinamisme.

TOT MIRANT WEBS D'EMPRESSES participants en aquests premis he pensat en les motivacions que fan que es creïn empreses i que, un cop creades, segueixin invertint i innovant. He pensat també en la definició d'economia que s'explica als estudiants a les facultats d'economia d'arreu del món. Avui el paradigma dominant en la teoria econòmica és el paradigma neoclàssic: per a aquest paradigma, l'economia es limita a assignar recursos escassos a necessitats il·limitades. Això suposa considerar l'economia com una teoria de la decisió: cal maximitzar funcions sotmeses a restriccions. Aquest seria el cas, per exemple, del petroli: l'actual increment del preu del petroli respon a un recurs relativament escàs, que ara és objecte també de demanda creixent dels països emergents. Per al paradigma neoclàssic el cost de producció determina el preu del producte i la informació és coneguda, objectiva i constant i d'aquí deriva l'*homo economicus* de racionalitat completa. El formalisme és matemàtic i la predicció es busca de manera deliberada per mitjà de la contrastació d'hipòtesis: el responsable de la predicció és l'analista econòmic o enginyer social i d'aquí prové la justificació de l'intervencionisme del sector públic en economia. Alguns autors destacats d'aquest paradigma, que fa uns anys està en qüestió per la crisi del socialisme real i del keynesianisme, són Coase, Stiglitz, Samuelson i Becker.

PER AL PARADIGMA AUSTRÍAC, PERÒ, l'economia és entesa com una teoria de l'acció humana i l'empresari creatiu és el protagonista dels processos socials: l'acció humana és un procés dinàmic que constantment malda per saltar la paret dels recursos escassos i les necessitats il·limitades. En el cas del petroli, per exemple, un invent d'un nou motor de cotxe que redueixi a la meitat el consum de benzina per quilòmetre equivaldria a una duplicació de les reserves de petroli: els cotxes híbrids, com el Prius de Toyota, que ja s'està fabricant massivament, en són un exemple. Per al paradigma austríac el preu del producte determina el cost de producció (Toyota fa anys que fixa l'objectiu de reduir preus i això força la revisió constant de procediments i processos) i la informació és subjectiva, dispersa i canvia constantment. El formalisme és verbal i la predicció econòmica és impossible: el que ha de succeir depèn d'un coneixement futur encara no creat. Alguns autors destacats d'aquest paradigma són Rothbard, Mises, Hayek i Kirzner.

LLUÍSA JOVER

“Tot mirant webs d'empreses participants en els premis Innovacat he pensat en les motivacions que fan que es creïn empreses i que, un cop creades, segueixin invertint i innovant”

EL MECANISME DE MERCAT TAN SOLS fa possible de substituir una situació de desequilibri per una altra situació de desequilibri, la qual cosa no és una conseqüència directa del mercat, sinó del fet que cadascun dels participants en el mateix reformula continuament els seus objectius. En mobilitzar tots els coneixements dispersos el mercat mira de resoldre aquest desequilibri; aquest, però, seguirà essent inevitable i això no és pas un fracàs del mercat sinó tan sols, en paraules de Mises, “una conseqüència de la nostra humana

condició”. Si aquest desequilibri roman tot i la mobilització de coneixements que fa el mercat, potser és il·lusori pensar que la intervenció de l'Estat pot millorar aquesta situació: tota intervenció necessita recursos que són extrets via impostos, recursos que els agents econòmics haurien pogut fer servir de manera més directa i eficient. Quan un govern anuncia un pla d'ajuts públics per al sector tèxtil, per exemple, provoca efectes no previstos ni desitjats: alguns ajuts serviran per mantenir empreses ineficients, més que no pas per estimular autèntics emprenedors. ¿No seria millor reduir la pressió fiscal a les empreses i que cadascuna s'espavili amb tota la seva iniciativa, informació, coneixements, experiència i *know-how* acumulats, sense caure en “fatals arrogàncies” planificadores? El sector públic ha de redistribuir riquesa, no distorsionar la creació de riquesa.

A MANLLEU UN AMIC em va preguntar per l'encariment del petroli. Li vaig dir que els incentius de mercat són els determinants de la innovació: a hores d'ara hi ha centenars de joves demuntant i muntant motors de cotxe al seu garatge, tal com un dia feia Bill Gates amb el seu ordinador; i també hi ha milers de persones investigant fonts energètiques alternatives, amb molts recursos econòmics cercant-hi rendibilitat. Si els incentius segueixen funcionant seguirem tenint innovació.

Isabel
Olesti

Esriptora

El silenci es fa escoltar, en aquesta terra: et desperta la xiuladissa d'ocells que no para en tot el dia, i al vespre el belar de les ovelles que tornen al corral t'avisava que ja és hora de preparar el sopar. A la nit has de sortir fora i aixecar el cap perquè no t'acabes les estrelles i és llavors, mirant l'absoluta foscor, sense una mínima llum, que t'adones que estàs ben sol. Aquí, el cel és tan ampli que veus venir la tempesta des de lluny. I si hi ha hagut una primavera de pluges, com la d'enguany, sents l'aigua que baixa per la barrancada. I encara ara hi trobareu margarides i els botons d'esperrallac d'un groc espantós, i l'arnica i les roses de bardissa florides. Però en temps de secà les coses són més dures perquè ningú té l'aigua canalitzada i encara la treuen amb mànegues de les fonts. La gent que hi viu tot l'any té feina amb les ovelles o l'hort, o s'espavila en altres coses, com tothom. A dues passes hi ha la carretera que va a les pistes d'esquí, però un cop la deixes això és un altre món. Ara hi han anat a parar el que els grans en diuen *hippies* o *matacristos*, que són parelles joves que viuen d'altres maneres, com per exemple: llencen els ous i es mengen les closques fetes pols. Un cop al mes passa un home a vendre peix de mas en mas i qui va al poble veu s'encarrega de comprar pa per als altres. Els que són més grans a penes es mouen: es troben al mas d'algú i la fan petar hores i hores i discuteixen qui ha fet millor la xirella, aquest embotit de vísceres de xai i arròs tan bo. I així passa el temps. ¿Qui vol cobertura?